

Lux Judit

Érdekegyeztetés makroszinten¹

Emlékeztetőül

A munkaügyi kapcsolatok fogalma Magyarországon az 1980-as évek végén, az 1990-es évek elején honosodott meg. Ezen a munka világának szereplőit átfogó kapcsolatrendszerért értjük, mely az együttműködés fenntartására, a konfliktusok megelőzésére, illetve a kialakult konfliktusok megoldására irányul.

Az „érdekegyeztetés” fogalmát jóval a rendszer-változás előtt Héthy Lajos és Makó Csaba vezette be a magyar gyakorlatba. E fogalommal elkerülték a kollektív tárgyalások, kollektív alku, szociális párbeszéd kifejezéseket, amelyek kifejezték a társadalom tagoltságát, illetve tagolatlanságát, mely az akkori hivatalos szemlélet kritikája volt.

A Munka Törvénykönyve (1992. évi XXII. törvény)(*továbbiakban Mt.*) 14. §-a szerint: „A munkavállalók szociális és gazdasági érdekeinek védelme, továbbá a munkabéke fenntartása érdekében e törvény szabályozza a munkavállalók és a munkáltatók, illetve ezek érdekképviseleti szervezeteinek kapcsolatrendszerét. Ennek keretében biztosítja a szervezkedés szabadságát, a munkavállalók részvételét a munkafeltételek alakításában, meghatározza a kollektív tárgyalások rendjét, illetve a munkaügyi konfliktusok megelőzésére, feloldására irányuló eljárást.”

A munkaügyi kapcsolatok többségükben a két főszereplő, a munkáltatók és a munkavállalók, illetve érdekképviseleteik (szociális partnerek) közötti kétoldalú (bipartit) együttműködésben öltenek testet. A munkáltatók és a munkavállalók jogosultak arra, hogy előzetes engedély nélkül, érdekeik védelmében szervezeteket hozzanak létre, illetve azokhoz csatlakozzanak. A munkaügyi kapcsolatok alapvetően bipartit jellegűek, de tripartit formában is működhetnek. Ez esetben az állam a munkaügyi kapcsolatok alakításában szabályozóként, munkáltatóként, tulajdonosként, illetve – disztributív (elosztó) funkciójából adódóan – harmadik tárgyaló félként és/vagy konzultációs szereplőként részt vesz a munkaviszonyok alakításában.

---

¹ A jelen összeállítás a hazai szociális párbeszéd két makroszintű fórumának kialakulását vázolja fel, beágyazva röviden magyarországi munkaügyi kapcsolatok intézményrendszerébe.

A szociális partnerek mellett az állam közvetlenül (sajátos munkáltató), vagy közvetetten (a bipartit kapcsolatok szabályozója, illetve az országos egyeztető fórumok szereplője/tárgyaló fél) résztvevője a munkaügyi kapcsolatoknak.

Míg a kétoldalú tárgyalások és megállapodások középpontjában elsősorban a munkaügyi kapcsolatok hagyományos elemei (például munkaviszony, munkafeltételek, bér) állnak, a tripartit tárgyalások során a kormánypolitika átfogó kérdései a meghatározóak (például a jövedelempolitika, adók, foglalkoztatáspolitikai). A szociális partnerek mind a két forma egymást erősítő, korrigáló működésében érdekeltek.

Általában szintenként más és más szereplők között alakul ki az együttműködés:

- makroszinten szakszervezeti és a munkáltatói konföderációk,
- mezoszinten ágazati-szakmai vagy regionális szakszervezeti szövetség és a munkaadói szövetség,
- mikroszinten a vállalati szakszervezet vagy üzemi tanács és a munkáltató között.

Az országok gazdasági, társadalmi jellemzői, hagyományai alakítják ki, hogy mikor, melyik szint lesz a meghatározó a munkaügyi kapcsolatokban.

A munkaügyi kapcsolatok meghatározó szereplői a szakszervezetek és a munkáltatói szervezetek, vagyis a **szociális partnerek**.

A szociális partnerségre épülő **érdekegyeztetési rendszer** kiegyensúlyozhatja a munka világában feszültségeket keltő piaci hatásokat. A szociális partnerek és a kormány közös érdeke a munkabéke folyamatos fenntartása, melynek része az országos szintű tárgyalásos-megállapodásos rendszer működése. Az országos érdekegyeztetés résztvevői – a mindenkori kormányok mellett – azok a szakszervezeti konföderációk és munkáltatói szövetségek, amelyek a szervezkedési szabadság alapján szerveződnek, szervezetükben, működésükben egymástól és a kormánytól függetlenek.

A munka világa szereplőinek is joggal fontos a fogalmak tisztázása, hiszen azok is segítik az eligazodást a párbeszéd intézményeiben. Összhangban az európai uniós szóhasználattal kívánatos a „**szociális párbeszéd**” fogalmát meghonosítani. A szociális párbeszédben a szociális partnereken - szakszervezetek, munkáltatói érdekképviselők- kívül a kormány képviselői vesznek részt. Az EU-ban használatos „**civil párbeszéd**” esetében a szociális partnerek mellett a civil szervezetek is bekapcsolódnak a párbeszédbe.

Az Országos Érdekegyeztető Tanács

Az országos érdekegyeztetés intézményesülése Magyarországon 1988 decemberében kezdődött, amikor a Grósz-kormány idején egy kormányhatározat útjára indította az Országos Érdekegyeztető Tanácsot (OÉT), amely egy októberi „próbaülést” követően 1989. december 5-én Németh Miklós kormánya idején megalakult.

Az Antall-kormány idején lényegesen átalakult az érdekegyeztetés rendszere, **1990 augusztus elsején** létrejött az **Érdekegyeztető Tanács (ÉT)**. A kormány a gazdasági, munkáltatói érdekképviseltek hatására elfogadta, hogy az ÉT gazdasági (az adózás, a társadalombiztosítási járulék szabályozás), továbbá a költségvetést érintő kérdésekkel foglalkozzék. A szereplők száma bővült, a munkavállalókat 7 szakszervezeti konföderáció és 9 munkáltatói szervezet képviselte.

Az Orbán-kormány, megalakulását követően már 1998 nyarán kezdeményezte az érdekegyeztetés átalakítását. 1998 decemberére elkészült az átalakítás koncepciója, amelyet a kormány vitára bocsátott.

Az Orbán-kormány a társadalmi párbeszéd szervezeti rendszerének fejlesztésére kidolgozott koncepciót a 2301/1998. (XII. 30.) Korm. határozattal fogadta el. Az új makroszintű fórumok 1999 első felében megalakultak és megkezdték működésüket.

Az új rendszer lényegi eleme a munka világához kötődő témák és a gazdasági-szociális konzultáció intézményes szétválasztása. Ennek értelmében **1999. április 21-én** megszűnt az ÉT, megalakult helyette az **Országos Munkaügyi Tanács (OMT)** és konzultációs fórumként a **Gazdasági Tanács (GT)**.

Az OMT tevékenysége nagyrészt megegyezett az ÉT-vel, azzal a nem lényegtelen eltéréssel, hogy nem foglalkozott a gazdasági jogszabályokkal, vagyis nem vitatta meg a költségvetési és adótörvényeket. Az Mt. 16.§-a szerint a „munkaügyi kapcsolatokat és munkaviszonyt érintő országos jelentőségű kérdésekben a Kormány a munkavállalók és munkáltatók országos érdekképviselői szervezeteivel az Országos Munkaügyi Tanácsban (OMT) egyeztet”.

A Medgyessy-kormány 2002. július 26-án állapodott meg a szociális partnerekkel az érdekegyeztetés új/régi rendszeréről. Az érdekegyeztetésben résztvevő 6 országos munkavállalói és 9 munkaadói érdekképviselő létrehozta a háromoldalú tárgyalások legátfogóbb fórumát az **Országos Érdekegyeztető Tanácsot (OÉT)** az Országos

Munkaügyi Tanács helyett, melynek hatáskörébe tartozik a munka világával összefüggő valamennyi kérdéskör, beleértve a gazdaságot, a foglalkoztatást, és a jövedelmek alakulását befolyásoló adó, járulék és költségvetési témakörök, jogszabály-tervezetek megvitatása.

Az OÉT tagjai:

A munkavállalói oldal:

Autonóm Szakszervezetek Szövetsége (ASZSZ)

Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSZT)

Liga Szakszervezetek

Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége (MSZOSZ)

Munkástanácsok Országos Szövetsége (MOSZ)

Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZEFE)

A munkáltatói oldal:

Agrár Munkaadói Szövetség

Általános Fogyasztási Szövetkezetek és Kereskedelmi Társaságok Országos Szövetsége (ÁFEOSZ)

Ipartestületek Országos Szövetsége (IPOSZ)

Kereskedők és Vendéglátók Országos Érdekképviseleti Szövetsége (KISOSZ)

Magyar Iparszövetség (OKISZ)

Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége (MOSZ)

Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége (MGYOSZ)

Stratégiai és Közszolgáltató Társaságok Országos Szövetsége (STRATOSZ)

Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége (VOSZ)

A kormány oldalon a tárgyalt napirend függvényében kapnak képviseletet az egyes minisztériumok. A tárgyalócsoporthoz belül a kormány általános felhatalmazással rendelkező, állandó képviselője a Szociális és Munkaügyi Minisztérium államtitkára.

2002. július 26-i háromoldalú megállapodás alapján az OÉT **hatáskörébe került vissza** az éves költségvetési és adó törvénytervezetek megtárgyalása. A munkavállalók

szociális helyzetét alapvetően meghatározó ügyekben (bér, adórendszer, járulékmértékek, infláció, foglalkoztatás, munkanélküli ellátás, nyugdíj stb.) egyfajta jövedelempolitikai tárgyalásokra kaptak jogosítványt a szociális partnerek. A makroszintű érdekegyeztetés a konzultáció mellett a megállapodások lehetőségét biztosította a tárgyaló feleknek.

Az OÉT feladatai ellátását szakforumok, szakbizottságok és munkacsoportok segítik.

Az OÉT szakbizottságai:

- Bér- és Kollektív Megállapodások Bizottsága,
- Gazdasági Bizottság,
- Esélyegyenlőségi Bizottság,
- Információs és Statisztikai Bizottság,
- Munkaerőpiaci Bizottság,
- Munkajogi Bizottság,
- Munkavédelmi Bizottság,
- Nemzeti Fejlesztési Terv Bizottság,(újonnan alakult)
- Szakképzési Bizottság,
- Szociális Bizottság.

Szakforumként működik a Nemzeti ILO Tanács.

Az országos érdekegyeztetésről szóló Törvényről (Lásd még : melléklet).

A magyar kormány a szociális partnerek egyetértésével benyújtotta az Országos Érdekegyeztető Tanácsról és az ágazati párbeszéd bizottságokról és a középszintű szociális párbeszéd egyes kérdéseiről szóló törvényjavaslatot, melyet az Országgyűlés 2006. december 11-én elfogadott.² A köztársasági elnök december 28-án előzetes normakontrollt kért Az Alkotmánybíróságtól.

A 124/2008. (X. 14.) AB határozatban megállapított alkotmányossági követelményeknek is megfelelően megalkotott új OÉT-törvény újraszabályozta a szociális párbeszéd rendszerére vonatkozó törvényi szintű rendelkezéseket.

Ezzel Magyarországon véget ért a szociális párbeszéd és konzultáció spontán szerveződésének rendszerváltás utáni korszaka – a törvényjavaslatok konkrét feltételeket fogalmaznak meg a párbeszédben való részvétel és a jogosultságok tekintetében

Az OÉT szabályozására vonatkozó törvényjavaslat nagyobb részben azokat a működési szabályokat írja le, amelyek az elmúlt 18 év alatt a szociális partnerek és a kormány

---

² Az OÉT-ről szólót 338 „igen” és 2 „nem” szavazat mellett fogadta el az országgyűlés..

együttműködése során sajátos szerves fejlődés eredményeként jöttek létre. A javaslatnak az eddigi gyakorlathoz képest legfontosabb újdonsága a résztvevők körének meghatározása. Míg a korábbiakban a résztvevők köre a felek egymás általi elismerésén alapult (ennek következtében alig történt változás a résztvevő szervezetekben az elmúlt 18 évben), a javaslat szerint a részvétel a támogatottság mérésén alapul.

Az OÉT működésének feltételeit az OÉT-ben kötött megállapodás alapján a Kormány biztosítja. A munkáltatói és munkavállalói érdekképviseletek támogatásának, az OÉT működésével összefüggő adminisztratív, gazdálkodási, pénzügyi és információs tevékenységnek, valamint az OÉT működése infrastrukturális feltételeinek támogatása a Munkaerőpiaci Alapból történik, annak mértéke 2010-től a munkáltatók és a munkavállalók által a tárgyévet megelőző második évben ténylegesen befizetett járulék 0,6%-a. A törvény egyebek mellett módosította a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvényt (Mt.) is, rögzítve, hogy a Kormány az Országos Érdekegyeztető Tanáccsal folytatott konzultáció alapján rendeletben határozza meg a foglalkoztatás érdekében a munkavállalók nagyobb csoportját érintő gazdasági okból történő munkaviszony-megszüntetéssel kapcsolatban az Mt.-től eltérő szabályokat és a kötelező legkisebb munkabér, valamint a garantált bérminimum mértékét. Az új, 2009. augusztus 20-án hatályba lépő szabályok szerint tehát az OÉT-tel a fenti tárgykörökben csak konzultálni kell, a testület egyetértési jogot nem gyakorol. A Kormány évente szeptember 30-ig – az országgyűlési képviselők általános választásának évében legkésőbb október 31-ig – köteles országos bértárgyalásokat kezdeményezni. (www.tudasbazis.org.hu)

Országos Költségvetési Érdekegyeztető Tanács

A közszféra munkaügyi kapcsolataiban az állam nemcsak kormányzati, szabályozó, hanem munkáltatói szerepben is megjelenik. A szféra munkaügyi folyamatainak kulcsfontosságú kérdései (létszám, bér) a parlament, illetve a kormány intézkedési körébe tartoznak. Ennek következtében az államnak, kettős funkciójának megfelelően, kettős viszonyrendszert kell kialakítania. Egyfelől, be kell töltenie a kormányzati funkciókat, másfelől, be kell tölteni a munkáltatói funkciókat is.

2002-ben hasonlóan a versenyszférához a költségvetési szférában is változások történtek az érdekegyeztetés rendszerében.

Országos szinten új, átfogó konzultatív fórumként megalakult az **Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanács (OKÉT)**, mely valamennyi közszolgálati alkalmazottat - közalkalmazottakat, köztisztviselőket, fegyveres szervek hivatalos állományú tagjait (rendvédelmi szervezetek munkavállalói) és a Magyar Honvédség

hivatásos és szerződéses állományú katonáit - érintő jövedelempolitikai, bérpolitikai, munkaügyi és foglalkoztatási kérdésekkel foglalkozik.

Az OKÉT tagjai:

- a kormány megbízott képviselői,
- a több közszolgálati ágazatot érintő, illetve több ágazati, szakmai szakszervezetet összefogó, legalább két szektorális fórumban részvételi joggal rendelkező országos szakszervezeti szövetségek, konföderációk. (Szakszervezetek Együttműködési Fóruma, Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés, Fegyveres és Rendvédelmi Dolgozók Érdekvédelmi Szövetsége.)
- a helyi önkormányzatok országos érdekképviselői szervezetei.

Az OKÉT-et tájékoztató, véleményező, javaslattevő, valamint - a saját szervezetével, működésével és a munkaprogramjával kapcsolatos belső ügyekben - döntési jog illeti meg. A javaslattevő jog alapján az OKÉT jogosult megállapodni kormányzati intézkedés kezdeményezéséről, valamint a költségvetési intézményi szférában szektorális, ágazati, helyi önkormányzati és intézményi szinten folytatott érdekegyeztető tárgyalásokon követendő elvekkel, eljárással, magatartással kapcsolatos ajánlásról.

A *véleményezői jog* különösen az alábbi kérdéskörökre terjed ki:

- a közszolgálati alkalmazottak összességét elsődlegesen érintő politikák kiemelt kérdései, így
  - a hosszabb távú bér- és foglalkoztatáspolitikai;
  - a költségvetés bérezési- és foglalkoztatási vetületei;
  - a bruttó és nettó keresetalakulást közvetlenül befolyásoló jövedelempolitikai elemek;
- a közszolgálati alkalmazottak összességét érintő politikák végrehajtási eszközei, ezek összehangolása, mint a
  - bér-meghatározási és juttatási rendszerek,
  - teljesítmény- és hatékonysági követelmények,
  - munkafeltételek javítása és szabályozása stb.;
- a közszolgálati rendszerei, jogállási törvények éves és hosszabb távú összehangolt működtetése, fejlesztése;
- az egységes közszolgálati reform tartalma;

- a költségvetési szféra szociális párbeszéd rendszerének működtetése, fejlesztése;
- a jogállási törvények szerinti, szektorális érdekegyeztető fórumokon esetenként felmerülő szektorközi összehangolást igénylő kérdések.

Az OKÉT, illetve az oldalak jogosultságait elsődlegesen plenáris üléseken gyakorolják, melyeket eseti szakértői egyeztetések, valamint az oldalüggyvivők konzultációi segíthetik.

Szavazáskor az oldalakat egy-egy szavazat illeti meg. Valamely szavazásra bocsátott javaslat, közös álláspont, megállapodás elfogadása konszenzussal történik. Egy oldal tartózkodása azonban a konszenzus létrejöttét nem akadályozza meg. A plenáris ülés levezető elnöki tisztét az oldalak által megbízott személy tölti be. Az OKÉT működésének feltételeiről, a titkársági feladatok ellátásáról az ülések előkészítéséről a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium, illetve az e feladatra kijelölt Bérpolitikai Főosztály gondoskodik. Az OKÉT ülései nyilvánosak. A megállapodások, állásfoglalások – az oldalak döntése alapján – a Magyar Közlönyben megjelennek.

2009. évi LXXIII. törvény

az Országos Érdekegyeztető Tanácsról

Az Országgyűlés, elismerve a szociális párbeszéd társadalmi szerepét, a munkavállalók és a munkáltatók alkotmányos érdekvédelmi és érdekképviselési jogainak biztosítására az alábbi törvényt alkotja:

1. § E törvény hatálya kiterjed

- a)* az Országos Érdekegyeztető Tanácsra (a továbbiakban: OÉT) és tagjaira,
- b)* az országos érdekegyeztetéssel kapcsolatos feladatot ellátó kormányzati szervekre, valamint
- c)* az Országos Részvételt Megállapító Bizottságra.

2. § Az OÉT az országos szakszervezeti, illetve munkáltatói szövetségek (a továbbiakban: munkavállalói, illetve munkáltatói oldal) és a kormány közötti makroszintű konzultációk és tárgyalások folyamatosan működő, legátfogóbb, országos, háromoldalú (tripartit) érdekegyeztető fóruma.

3. § (1) Az OÉT célja: a munkavállalók, a munkáltatók és a kormány érdekeinek, törekvéseinek feltárása, egyeztetése, megállapodások kialakítása, az esetleges országos konfliktusok megelőzése, rendezése, valamint információcsere, javaslatok, alternatívák vizsgálata. Ennek érdekében megvitatja a munka világával összefüggő valamennyi kérdéskört, beleértve a gazdaságot, a foglalkoztatást és a jövedelmek alakulását befolyásoló, az adózással, járulékfizetéssel és költségvetéssel összefüggő témaköröket, jogszabály-tervezeteket.

(2) Az OÉT intézményi keretet nyújt a kormány, valamint a munkavállalói és munkáltatói érdekképviseltek közötti konzultációnak, ennek keretében

- a)* konzultál a foglalkoztatáspolitikai, munkaerő-piaci stratégiai elképzelésekről, a jövedelemelosztást érintő legfontosabb gazdasáspolitikai, elvi, stratégiai koncepciókról;
- b)* véleményt formál a munkaviszonyt érintő legfontosabb jogszabályokról.

(3) A (2) bekezdésben említett kérdések körébe tartoznak különösen

- a)* a foglalkoztatáspolitikával,
- b)* a bérpolitikával,
- c)* a munkajogi szabályozással,
- d)* a munkavédelemmel,
- e)* a munkaügyi ellenőrzéssel,
- f)* a munkaügyi kapcsolatokkal,
- g)* az oktatás- és képzéspolitikával,
- h)* a szociálpolitikával,
- i)* a társadalombiztosítási befizetésekkel és ellátásokkal,
- j)* a vállalkozásokat és a munkajövedelmeket terhelő adókkal és járulékokkal,
- k)* az éves költségvetéssel,
- l)* a gazdasáspolitikával

összefüggő, a munkavállalók és munkáltatók jelentős részét érintő alapvető kérdések.

(4) Az OÉT az oldalak javaslatára konzultálhat a (2)-(3) bekezdésben szereplő tárgykört érintő európai uniós kérdésekről, tervezetekről.

4. § (1) E törvény alkalmazásában érdekképviselő, illetve érdekképviselési szövetség az egyesülési jogról szóló törvény szerint létrejött társadalmi szervezet,

- a)* amelynek alapszabályában szereplő elsődleges célja a munkavállalók munkaviszonnyal kapcsolatos érdekeinek előmozdítása és megvédése, vagy
- b)* amelynek alapszabályában meghatározott céljai között szerepel a munkáltatók munkaviszonnyal kapcsolatos érdekeinek védelme és képviselése.

(2) Országos az az érdekképviselő, amely az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően:

- a)* szakszervezetekből, szakszervezeti szövetségekből, vagy

b) munkáltatókat tömörítő érdekképviselőkből, szövetségekből, illetőleg munkáltatói szervezetekből (a továbbiakban: tagszervezet) álló tagsággal rendelkezik, és

c) tevékenységét országos szinten szervezi.

5. § (1) Az országos érdekegyeztetésben részt vehet:

a) az a szakszervezeti szövetség, amely

aa) legalább négy nemzetgazdasági ágban és legalább tizenkét alágazatban tevékenykedő tagszervezettel rendelkezik, és

ab) legalább három régióban vagy nyolc megyében tagszervezettel, vagy tagszervezetei területi, illetve megyei szervezettel rendelkeznek, továbbá

ac) tagszervezetei együttesen legalább százötven munkáltatónál rendelkeznek önálló, vagy a tagszervezet alapszabálya szerinti munkahelyi szervezettel, valamint

ad) tagja az Európai Szakszervezeti Szövetségnek;

b) az a munkáltatói szövetség, amely

ba) legalább két nemzetgazdasági ágban és legalább hat alágazatban tevékenykedő tagszervezettel rendelkezik, és

bb) tagszervezetei legalább három régióban vagy tíz megyében működő területi szervezettel rendelkeznek, továbbá

bc) amelynek, illetőleg amely tagszervezeteinek tagságát legalább ezer munkáltató, illetve vállalkozás alkotja, vagy amelynek, illetőleg amely tagszervezeteinek tagsága legalább százezer főt foglalkoztat, valamint

bd) tagja európai munkáltatói szövetségnek.

(2) A feltételek elérése érdekében a munkavállalók, illetőleg a munkáltatók érdek-képviselői szervezetei egymással koalícióra léphetnek.

6. § (1) Az OÉT munkavállalói, illetve munkáltatói oldalának tagja kizárólag a 4-5. §-ban meghatározott feltételeknek megfelelő országos érdekképviselői szövetség lehet.

(2) A kormányzati oldal elnöke a társadalmi párbeszédért felelős miniszter, illetve megbízottja. A kormányzati oldalt a napirend szerinti feladatkörrel rendelkező központi államigazgatási szerv vezetője vagy megbízottja képviseli.

7. § (1) Az OÉT a 3. § (3)-(4) bekezdésében felsorolt kérdéseket illetően:

a) konzultál;

b) tárgyalást folytat és megállapodásokat köt;

c) ellátja az egyéb, törvényben meghatározott feladatait.

(2) Az OÉT munkavállalói, illetve munkáltatói oldala kérésére a központi államigazgatási szervek tájékoztatást kötelesek adni minden olyan gazdasági, szociálpolitikai, illetve munkaügyi kérdésben, amelyek az oldalak által képviseltek érdekeit jelentősen érinthetik.

(3) Az OÉT munkavállalói, illetve munkáltatói oldala véleményezi a 3. § (3) bekezdésében szereplő kérdéseket érintő jogszabályalkotási koncepciókat, javaslatokat, törvénytervezeteket.

8. § (1) Az OÉT-ben az oldal rendelkezik nyilatkozattételi, illetve döntéshozatalnál szavazási, valamint megállapodási joggal.

(2) Az OÉT döntéséhez vagy megállapodásához valamennyi oldal támogató nyilatkozata, vagy legalább két oldal támogató nyilatkozata és a harmadik oldal tartózkodása szükséges.

(3) Az oldal döntési rendszerét maga határozza meg. Amennyiben erről az oldalon nem jön létre megállapodás, oldalálláspontnak tekintendő, ha a javaslatot az oldal tagjainak többsége támogatja, és egyetlen, az oldalon részt vevő szervezet sem ellenzi.

9. § (1) Az OÉT munkáját plenáris ülésen végzi, munkavégzése elősegítése érdekében szakfórumot, bizottságot, illetve munkacsoportot hozhat létre.

(2) Az OÉT munkáját háromoldalú titkárság segíti. Az OÉT titkárságába minden oldal egy-egy titkár személyére tesz javaslatot, akit a társadalmi párbeszédért felelős miniszter nevez ki. A miniszter gondoskodik a titkárság működésének személyi és tárgyi feltételeiről, az OÉT alapszabályában vagy egyéb megállapodásban meghatározottak figyelembevételével.

(3) A kormányzati oldal elnököt, a szociális partnerek soros elnököt delegálnak, akik előkészítik és koordinálják az oldal munkáját a plenáris ülésen és az ülések között.

(4) Az OÉT és oldalai az alapszabályt, valamint működésük egyéb szabályait e törvény keretei között maguk alkotják meg.

10. § Az OÉT tagsághoz szükséges feltételeknek való megfelelés megállapítása a következő adatok alapján történik:

a) az érdekképviselők elnevezése, székhelye, képviselője neve,

b) munkáltatói érdekképviselő esetén:

ba) az adott érdekképviselőhez tartozó munkáltatók neve, székhelye, statisztikai számjele, ennek hiányában adószáma,

bb) az érdekképviselő munkáltató tagjainál a tárgyévet megelőző évben munkaviszonyban állók átlagos statisztikai állományi létszáma,

c) munkavállalói érdekképviselő esetén azon munkáltatók neve, székhelye, statisztikai számjele, ennek hiányában adószáma, amelynél szervezettel vagy képviselővel rendelkezik.

11. § (1) Az OÉT tagsághoz szükséges kritériumoknak való megfelelést az Országos Részvételt Megállapító Bizottság (a továbbiakban: ORMB) állapítja meg, a 12. §-ban foglaltak szerint.

(2) Az ORMB tagjai:

a) az OÉT-ben tagsággal rendelkező szervezetek egy-egy képviselője,

b) meghívott tagként az OÉT-be jelentkező szervezet által, a rá vonatkozó feltételek elbírálásában részt venni jogosult, az eljárás tartamára delegált egy tag,

c) a kormány által delegált három tag.

A tagokat a társadalmi párbeszédért felelős miniszter bízza meg.

(3) Az ORMB a létrejöttétől számított öt évig működik, azt követően új tagokat kell megbízni a (2) bekezdés megfelelő alkalmazásával.

(4) Az ORMB (2) bekezdés *a)* és *c)* pontban meghatározott tagjainak megbízatása megszűnik

a) a delegálás visszavonásával,

b) az arról történő lemondással,

c) ha a tag tevékenységét legalább 6 hónapig nem tudja ellátni,

d) a tag halálával,

e) ha a tag bűnösségét bíróság szándékos bűncselekmény elkövetésében jogerősen megállapította, az ítélet jogerőre emelkedésének napján, illetőleg

f) az ORMB (3) bekezdés alapján történő megszűnésével.

(5) Az ORMB tagja nem vehet részt olyan érdekképviselő OÉT-tagsághoz szükséges kritériumoknak való megfelelése elbírálásában,

a) amellyel vagy amelynek tagszervezetével munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll, vagy annak választott tisztségviselője, illetve hivatalos képviselője,

b) ha olyan érdekképviselővel áll munkaviszonyban, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban, vagy annak választott tisztségviselője, illetve hivatalos képviselője, amelynek a vizsgált szervezet tagszervezete.

(6) Az (5) bekezdésben szereplő összeférhetlenségi szabályt az ott felsorolt körülmény megszűnésétől számított egy éven belül is alkalmazni kell.

12. § (1) Az OÉT-tagsághoz szükséges kritériumoknak való megfelelést az ORMB a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 82-83. §-a szerinti hatósági bizonyítványban állapítja meg. Az ORMB eljárására a Ket. szabályait kell alkalmazni azzal, hogy

a) kiadmányozásra jogosult vezetőnek az ORMB tagjai által maguk közül választott elnököt kell tekinteni,

b) az ügyben a Ket. 112. §-a szerinti újrafelvételi eljárásnak nincs helye,

c) az ORMB határozata a Ket. 115. §-a szerinti felügyeleti eljárás keretében nem változtatható meg és nem semmisíthető meg,

d) az ORMB határozata ellen közigazgatási eljárásban rendes jogorvoslatnak nincs helye, a felek a határozat bírósági felülvizsgálatát kezdeményezhetik.

(2) Az ORMB döntései meghozatalakor minden tagnak egy-egy szavazata van, kivéve a döntéssel érintett érdekképviselő által delegált tagot. Az ORMB határozatképességéhez oldalanként a tagok legalább kétharmadának jelenléte szükséges.

(3) Az ORMB az összesített adatok alapján oldalanként a jelen lévő tagok legalább négyötödének egyetértő szavazatával megállapítja a kritériumoknak való megfelelés tényét, és határozatával a kérelmezőt az OÉT tagjává nyilvánítja. E támogatás hiányában, valamint abban az esetben, ha a hiánypótlási határidő elteltéig a hiányos adatok pótlására nem, vagy ismét hiányosan került sor, az ORMB a kérelmet elutasítja. Az ORMB határozatát a felekkel történő írásbeli közlés mellett a társadalmi párbeszédért felelős miniszter által vezetett minisztérium hivatalos lapjában (a továbbiakban: hivatalos lap) kell közzétenni.

(4) Az ORMB határozata ellen a hivatalos lapban történt közzététel napjától számított harminc napon belül a fővárosi munkaügyi bírósághoz lehet fordulni. A bíróság az ORMB határozatát nem

peres eljárásban megváltoztathatja, ebben az esetben az ORMB a megváltoztatott közigazgatási határozatot a bírósági határozat jogerőssé válását követő tizenöt napon belül - az eredeti határozatra való utalással - a hivatalos lapban köteles közzétenni.

(5) A jogerős határozat alapján az OÉT-ben való részvételre való felhatalmazottság a hivatalos lapban való közzététellel válik hatályossá. Ha a (3) bekezdés szerint bíróság által megváltoztatott határozat az OÉT-ben való részvételre felhatalmazottság hiányát állapítja meg, az érintett érdekképviselő a határozat közzétételétől kezdődően nem vehet részt az OÉT munkájában.

(6) Az ORMB által kiadott hatósági bizonyítvány annak jogerőre emelkedésétől számított öt évig jogosít az országos érdekegyeztetésben való részvételre. A jogosultság meghosszabbítására új eljárás alapján kerülhet sor.

(7) Az ORMB az általa megalkotott ügyrendben foglaltak alapján működik, működésének adminisztrációs feltételeit az OÉT titkársági feladatait ellátó szervezet biztosítja.

13. § (1) Az ORMB határozata meghozatala érdekében a következő adatokat kezelheti:

a) az érdekképviselők elnevezése, székhelye, képviselője neve;

b) a nemzetközi érdekképviselői tagság;

c) munkáltatói érdekképviselő esetén:

ca) az adott érdekképviselőhöz tartozó munkáltatók neve, székhelye, statisztikai számjele, adószáma,

cb) az érdekképviselő munkáltató tagjainál a tárgyévvel megelőző évben munkaviszonyban alkalmazásban állók átlagos statisztikai állományi létszáma;

d) munkavállalói érdekképviselő esetén azon munkáltatók neve, székhelye, statisztikai számjele, adószáma, amelynek szerveivel vagy képviselőivel rendelkezik.

(2) Az ORMB természetes személy - kivéve az (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott képviselőt - szakszervezeti hovatartozásáról adatokat nem kezel.

(3) Az adatokat az ORMB határozatának jogerőre emelkedésétől számított öt év elteltével, de legkorábban a következő, részvételi jogosultság alapját képező adatot megállapító határozat jogerőre emelkedését követő harminc nap elteltével törölni kell.

(4) A kezelt adatok személyazonosító adatok nélkül statisztikai célra felhasználhatók, illetőleg azokból statisztikai célra adat szolgáltatatható.

14. §

15. § E törvény alkalmazásában

1. *országos érdekegyeztetés*: a szociális partnerek és a kormányzat közötti háromoldalú kommunikáció, amely magában foglalja a rendszeres információcserét, a konzultációt, a tárgyalást, valamint megállapodások létrehozását;

2. *megállapodás*: az OÉT tagjai által elfogadott - különösen - állásfoglalás, ajánlás, vagy cselekvési program, amely létrejöhöz tárgyalás és konzultáció eredményeként is;

3. *tárgyalás*: olyan egyeztetés és vita, amelynek a döntés meghozatalának jogszabályban előírt, vagy az OÉT tagjai által előzetesen meghatározott feltétele a fórum egyetértése, azaz megállapodása. Így megállapodás szükséges

a) az OÉT tagjai által előzetesen vállalt közös döntéshozatal (együttdöntés) esetén, valamint

b) az OÉT ajánlásának vagy javaslatának megfogalmazásához a döntéshozatalra feljogosított szerv vagy személy számára;

4. *konzultáció*: a szociális párbeszéd, illetve az országos érdekegyeztetés során folytatott, tárgyalásnak nem minősülő véleménycseré, az álláspontok érdemi megvitatása;

5. *szociális partnerek*: az országos munkáltatói érdekképviselői szövetség, az országos szakszervezeti szövetség;

6. *koalíció*: a munkavállalók, illetőleg a munkáltatók érdekképviselői szervezeteinek megállapodása annak érdekében, hogy az országos érdekegyeztetés részvételi feltételeinek való megfelelés céljából adataikat együtt kell figyelembe venni, minek következtében az OÉT-ben együttesen, egy szervezetként járnak el;

7. *alkalmazásban álló*: munkaviszonyban, közalkalmazotti, közszolgálati jogviszonyban, hivatásos (szerződéses) szolgálati jogviszonyban, ügyészségi, bírósági szolgálati jogviszonyban, igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyában, ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszonyban, bedolgozói jogviszonyban, munkavégzési kötelezettséget magában foglaló szövetkezeti tagsági viszonyban, szakcsoportos tagsági viszonyban álló személy;

8. *régió*: a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény alapján meghatározott tervezési-statisztikai és fejlesztési célokat szolgáló régió.

16. § (1) Ez a törvény - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - a kihirdetését követő 45. napon lép hatályba.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően e törvény 14. §-a 2010. január 1-jén lép hatályba.

(3) Az OÉT tagsághoz szükséges feltételeknek való megfelelés első alkalommal - kérelemre - történő megállapításához e törvény (1) bekezdésben meghatározottak szerinti hatálybalépését követő 180 napon belül a kérelmet és annak mellékleteit be kell nyújtani. A kérelem alapján megindult eljárásban kiadott megállapító határozat jogerőre emelkedéséig az OÉT-ben e törvény hatálybalépésekor tagsággal bíró országos érdekképviselői szövetségek az OÉT-ben teljes jogú tagokként vesznek részt.

(4) Az ORMB-t a törvény hatálybalépését követő 45 napon belül létre kell hozni. Ennek során a társadalmi párbeszédért felelős miniszter a törvény hatálybalépésekor működő OÉT munkavállalói és munkáltatói oldalát alkotó érdekképviselők véleményének kikérése alapján a 11. § (2) bekezdésében meghatározott számú személy részére ad megbízást. Az ORMB a megbízás kiadásától számított tizenöt napon belül megtartja alakuló ülését.

(5) A (4) bekezdés alapján létrejött ORMB a (3) bekezdés alapján benyújtott kérelmek alapján hozott határozatok jogerőre emelkedéséig működik, eljárása során határozatait kilencven napos határidővel hozza meg.

(6) Felhatalmazást kap a társadalmi párbeszédért felelős miniszter, hogy rendeletben határozza meg az ORMB részére történő adatszolgáltatás, az adatok igazolása és a tagság feltételeinek megállapítása részletes szabályait.

17. §

18. § (1)

(2)

(3)

(4)

19. §

20. § (1)

(2)

(3)